

67-72-02/1
04.01.19р.

Відгук

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Данилко Наталії Ярославівни на тему:

«Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації у зоні впливу м. Львова»

представлену до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури за спеціальністю 18.00.01 «Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури»

у спеціалізовану вчену раду Д 35.052.11

у Національному університеті «Львівська політехніка»

На розгляд представлена дисертаційна робота Н. Я. Данилко, котра складається з одного тому, включає всі необхідні розділи основного тексту дисертації, в складі якої присутні: вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел та додатки. Обсяг роботи становить – 278 сторінок, з них 158 сторінок основного тексту. 56 сторінки таблиць, 19 сторінок списку використаних джерел зі 188 найменуваннями, а також додатків на 29 сторінках. Також представлений автореферат на 20 сторінках. Дисертація та автореферат написані державною мовою.

Актуальність теми. Актуальність теми дисертації визначається відсутністю науково - обґрунтованих підходів щодо розроблення концепцій розвитку водної рекреації у зоні впливу значнішого міста. Практична значимість роботи диктується відсутністю організованої мережі водних рекреацій у більшості міст України, в якій поєднувалися б завдання збереження природних ресурсів з завданням задоволення потреб городян у водній рекреації. Робота Данилко Наталії Ярославівни «Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації в зоні впливу м. Львова» розроблена відповідно до сучасних світових тенденцій розвитку водної рекреації, стосується територій, які зазнають значних антропогенних перетворень в зоні впливу значніших міст. Результати дослідження є актуальними для умов розвитку функціонально-просторової концепції розвитку водної рекреації Львова та інших значніших міст, але сфера їх застосування значно ширше, результати досліджень можуть бути використані у формуванні рекреаційних територій в умовах високо урбанізованих ландшафтів та для рекреаційних територій водних об'єктів.

Авторка, підкреслюючи актуальність тематики власної дисертації, також наголошувала на необхідності поглиблення знань про взаємозв'язок антропогенних та природних компонентів при формуванні водної рекреації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Теми дисертації відповідає «Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»; «Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року», «Комплексній стратегії розвитку міста Львова 2012-2025 рік», «Комплексній екологічній програмі на 2017-2022 роки для міста Львова». Тема дослідження виконана в межах наукового напрямку кафедри містобудування Інституту архітектури Національного університету «Львівська політехніка»: «Методологічні основи розвитку та реконструкції мережі поселень та вибраних міст у сучасних економічних умовах» (номер державної реєстрації 0113 U005280).

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків та результатів дисертації. Основні результати досліджень автора достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті глибокої аналітичної роботи. Автором дисертації чітко окреслені мета та завдання дослідження, обґрунтована методика дослідження, розроблені і апробовані модель і концепція розвитку водної рекреації у зоні впливу м. Львова, які у своїй комплексності є науковим шляхом вирішення заявленої мети. На користь достовірності результатів дослідження свідчать кількість опрацьованого і проаналізованого автором матеріалу, а також сучасні методи дослідження, зокрема контент-аналіз. Схвалення заслуговує і використання при проведенні досліджень і оцінки територій GIS технологій; опрацювання історичних та законодавчих матеріалів, проведення соціологічного дослідження при аналізі водних рекреацій Львова.

Достатньо широка апробація та впровадження результатів дослідження в Україні та за кордоном також свідчать про обґрунтованість результатів праці Н.Я. Данилко.

Наукова новизна одержаних результатів. У роботі *вперше*:

- сформовано теоретично-методичну базу дослідження осередків водної рекреації у зоні впливу значніших міст та удосконалено методика оцінки рекреаційного потенціалу в умовах впливу значнішого міста;

- прослідковано еволюцію розвитку короткотривалої водної рекреації та її

особливості у зоні впливу Львова;

- узагальнено чинники, що визначають формування водної рекреації у зоні впливу Львова в сучасних умовах його містобудівного розвитку;

- розроблено функціонально-просторову модель та рекомендації розвитку територій водних об'єктів для водної рекреації у зоні впливу Львова.

У роботі *доповнено* принципи формування та основні характеристики територій водної рекреації у зонах впливу значніших міст України та Європи; а також *отримали подальший розвиток* прийоми формування рекреаційних територій;

Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях.

Результати дисертаційного дослідження висвітлено у 10 публікаціях, з яких 1 у розділі наукової монографії, 4 – у фахових виданнях України, 1 – у закордонному фаховому виданні та 4 у інших публікаціях, матеріалах конференцій і тезах доповідей. Основні праці, що складають зміст і результати дисертаційної роботи, розроблені і опубліковані автором одноосібно (5 праць). Аналіз публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень дисертаційного дослідження в опублікованих працях.

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Результати досліджень можуть бути використані при формуванні функціонально-просторового середовища територій водних об'єктів, виборі їх локалізації та визначенні спеціалізації. Теоретичні результати дослідження можуть бути використані як базові для окреслення та розвитку напрямків розвитку територій водних об'єктів, реформування нормативно-методологічної і законодавчої бази особливо в зоні впливу значніших міст, а також при формуванні навчальних програм архітектурно-містобудівного та суміжних напрямів освіти. Прикладні результати дослідження можуть бути використані при формуванні мережі водної рекреації міста Львова або іншого значного міста.

Структура роботи. У першому розділі «**Передумови дослідження розвитку водної рекреації у зоні впливу значнішого міста**» представлено огляд наукових праць за темою дослідження та сформовано її теоретичну базу; визначено основні передумови формування рекреаційних територій та проаналізовано їх; уточнено зону впливу значнішого міста та особливості розвитку територій в її межах; досліджено проекологічні підходи спрямовані на врівноваження взаємодії природного та антропогенного середовища на основі водних об'єктів. У цілому результатом досліджень представлених у першому розділі є обґрунтування теоретичних і практичних передумов дослідження рекреаційних територій, територій водних

об'єктів та зони впливу значнішого міста, а також їх складових та тенденцій до їх врівноваженого розвитку. На жаль, у тексті першого розділу роботи наявна розпливчастість термінологічних понять, у т. ч. поняття водної рекреації. Не достатньо опрацьовано класичні роботи ландшафтного та містобудівного розвитку рекреаційних територій. Зустрічаються неточності, технічні і змістовні помилки.

У другому розділі «**Методика дослідження водної рекреації у зоні впливу міста**» міститься опис застосованих у роботі методів досліджень. Визначено особливості оцінки рекреаційного потенціалу територій. Представлено поетапно комплексну методику дослідження розроблену для трьох ієрархічних рівнів на чотирьох етапах. Розділ розкриває авторську методику та логіку проведення дослідження, висвітлює нові складові, застосовані для класичної методики бальної оцінки потенціалу територій. Схвалення заслуговує комплексна методика досліджень функціонально-просторового розвитку водної рекреації в зоні впливу значного міста, чіткість запропонованих критеріїв. Це найбільш цілісний, чіткий та логічний розділ дослідження, добре ілюстрований.

З іншого боку методика і критерій вибору міст для аналізу систем водної рекреації (розміщення в межах діапазону певних географічних широт) є непереконливими та недостатньо обґрунтованими. За природною підосною міста відрізняються від Львова, варто було б детальніше розглянути формування рекреаційних територій міст, подібних за геоморфологічною побудовою ландшафту та антропогенним навантаженням.

У третьому розділі «**Функціонально-просторова організація водної рекреації у зонах впливу значніших міст**» представлено та проаналізовано мережу водної рекреації у зонах впливу 12 значніших міст України та Європи, подібних Львову включно. За підсумками роботи було визначено особливості формування й розвитку просторових структур рекреаційних територій, їх функціональне наповнення та локалізацію відносно зон впливу міст. В цілому проведено доволі широке за спектром та кількістю елементів оцінки дослідження закордонного та вітчизняного досвіду формування водної рекреації, підсумком якого було визначення якості розвиненої мережі водної рекреації. Але розділ перевантажений несуттєвою інформацією щодо досліджуваних об'єктів, в той час як інформативні ілюстрації та показники не розшифровані у тексті.

Четвертий розділ «**Дослідження потенціалу розвитку водної рекреації у зоні впливу м. Львова**» містить детальне дослідження водної рекреації у зоні впливу Львова. Прослідковано еволюцію водної рекреації для Львова; визначено основні чинники її функціонально-просторового розвитку в сучасних умовах; виявлено потенційні напрями для просторового та потреби для функціонального розвитку територій у зоні впливу Львова. Серед позитивних моментів слід відзначити виявлення особливостей розвитку водної рекреації для кожного історичного періоду та аналіз факторів з метою виявлення потенціалу для водної рекреації. Виявлено також низку проблем, що мають вплив на водну рекреацію у межах впливу м. Львова.

П'ятий розділ «**Формування моделі функціонально-просторового розвитку водної рекреації у зоні впливу м. Львова**» на основі проведених досліджень сформовано основні підходи до розвитку рекреаційних територій водних об'єктів у зоні впливу значнішого міста. На основі теоретичних підходів розроблені функціональна та просторова моделі розвитку водної рекреації. За висновками автора, просторова модель спирається на взаємодію підходів цілісності рекреаційної мережі та розосередження рекреаційних потоків, що визначили її радіально-кільцеву планувальну структуру. Функціональна модель спирається на підходи активізації рекреаційної діяльності і відновлення природних ресурсів. Результати дослідження апробовані на прикладі формування мережі водної рекреації у зоні впливу м. Львова.

В цілому оцінюючи позитивно запропоновані моделі, слід відмітити, що зазначені автором у розділі 5.1. підходи по суті є принципами формування мережі водної рекреації, а в функціональній моделі не виявлено шляхи відновлення природних ресурсів.

Загальні висновки дисертації налічують 9 положень і розкривають основні результати досліджень. При співставленні тексту дисертації та автореферату з точки зору його відповідності основним положенням і концептуальним висновкам самого дисертаційного дослідження розбіжностей не виявлено.

Підсумовуючи, слід підкреслити головні здобутки автора. По-перше, це розвиток теоретично-методичної бази дослідження осередків водної рекреації у зоні впливу значніших міст та удосконалення методики оцінки рекреаційного потенціалу в умовах впливу значнішого міста.

Вражає також кількість обробленого та проаналізованого автором матеріалу. На основі представленого дослідження можна говорити про достатньо високий рівень здобувача і здатність до глибоких і детальних наукових досліджень.

У цілому позитивно оцінюючи дисертацію Данилко Н. Я. варто висловити певні зауваження та дискусійні моменти.

Дискусійні положення:

1. За сукупністю отриманих результатів, об'єктом дослідження дана робота достойним чином могла бути також представлена на захист і по спеціальності 18.00.04 – містобудування та ландшафтна архітектура.

Зауваження щодо дисертаційного дослідження:

2. У роботі слабо представлена проблема збереження і відновлення водних ресурсів при формуванні мережі водної рекреації, особливо в моделях розвитку, хоча саме екологічний аспект проблеми був акцентований у вступі дослідження та підкреслений у меті дослідження.

3. Не чітко і занадто розгорнуто визначений об'єкт дослідження, скоріше за все у зв'язку з відсутністю у роботі роз'яснень щодо терміну *водна рекреація*. Слід зазначити також, що водна рекреація – це процес.

4. п.3 завдань дослідження - *«визначити основні принципи, закономірності та складові формування територій з водною рекреацією»*, - не знайшов відображення в висновках дослідження.

5. В представлених підходах розвитку водної рекреації у підрозділі 5.1. варто було чіткіше виокремити специфіку водної рекреації та її вплив на формування моделей розвитку територій водної рекреації.

6. Автореферат не містить посилань на акти впровадження результатів роботи, окремого підпункту – *«особистого внеску здобувача»*.

7. Некоректно сформульовано у роботі методологічне підґрунтя дослідження. В п.2.3. заявлений ландшафтно-естетичний, системно-діяльнісний, структурно-функціональний підходи для формування комплексної методики дослідження; а в п. 2 висновків підґрунтям дослідження оголошується системний підхід, на основі якого знову розроблена комплексна методика. Хоча комплексний підхід вже є достатнім для формування дослідження такого рівня.

8. Ілюстративний матеріал не повно представлений у дисертації, а певні важливі ілюстрації взагалі не коментуються у тексті роботи.

9. У дисертації наявні граматичні та орфографічні помилки у формулюванні висловлювань.

Зазначені зауваження не впливають на високий в цілому рівень дослідження.

Загальні висновки та оцінка дисертації

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що дисертація Данилко Наталії Ярославівни «Функціонально-просторовий розвиток водної рекреації у зоні впливу Львова» є завершеною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують науково-практичне завдання щодо дослідження та удосконалення функціонально-просторового розвитку водної рекреації у зоні впливу значнішого міста. Це дає підстави вважати дане дослідження вагомим для містобудівних, архітектурно-планувальних та нормативно-правових формувань рекреаційних територій.

Оформлення дисертаційної роботи та автореферату в цілому та з урахуванням вище зазначених зауважень, відповідає діючим нормативним документам. Робота Данилко Н. Я. відповідає вимогам п.п. 9, 11, 13 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» ДАК МОН України, а її авторка, Данилко Наталія Ярославівна – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата архітектури за спеціальністю 18.00.01 – теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури.

Доктор архітектури, професор

завідувач кафедри архітектури будівель і споруд,

дизайну архітектурного середовища

Харківського національного університету

міського господарства імені О. М. Бекетова

Осиченко Г.О.

Підпис	<i>Осиченко Г.О.</i>
Засвідчую:	<i>кар.</i>
відд. кадрів	<i>Л</i>
"	"
"	20

Данилко О.Б.